

АБОНАМЕНТЪ:

За България год. 20 л.
6 м. 12 л.
За странство . 40 л.

Единъ брой 20 стот.

Телефонъ № 368.

ДОБРУДЖА

Органъ на централния добруджански народенъ съветъ

ЗА ОБЯВЛЕНИЯ

се плаща по споразумение.

Адресъ:

в. „ДОБРУДЖА“ — помещава
„Черна Джамия“ № 5.Излиза
сряда и събота.

Разкосява се с вестника.

Принципите на Уйлсона — български принципи.

Борбата на българския народ и преди освобождението му от турското иго и следъ това сж имали въ основата си само идеалистични подбуждения. Една е била цѣльта на тѣя борби — духовна и политическа свобода на българското плѣме и обединението му въ границите на една държава. Обвиненията на нашите съседни, че сме се борили за „хегемония“ на Балканите, че нашите похвати сж били винаги варварски, сж обвинения, за дѣ които стои желанието и интереса да замаскиратъ своите цѣли и стрѣмежи — да се разширяватъ на наша сметка или да държатъ чисто български области, съ цѣль да реализиратъ империалистическия си домогвания. Географическото ни положение, което ни дава ключоветъ на пътя отъ Ориента за Европа, на което дължимъ, може би, най-голямото си нещастие като държава и народъ и на което се дължи толкова късното ни освобождение, дава възможностъ на нашите съседни да интригуватъ по наши адресъ. Заели наши области преди или въ време на нашето освобождение, тѣ се мъчатъ по всякакъвъ начинъ и на всяка цѣна да извратятъ истината преди външния свѣтъ и въ моменти на невъзможностъ да се защитимъ, както бѣ въ 1913 г. и сега, алармиратъ свѣта за мнимъ нашъ империализъмъ, варварства и пр.

Идеалността въ подбужденията на бореца — българинъ се вижда ясно въ програмата на „българското върменско правителство“ преди въстанието въ 1876 г., принципите на която се сходятъ напълно съ принципите на Уйлсона. Ето точния текстъ на тая програма:

1) „Българскиятъ революционенъ централенъ комитетъ има за цѣль да освободи България чрезъ революция, морално и съоръжие. Формата на бъдещето българско управление ще бжде неопредѣлена до онова време, догдето българското освобождение не стане дѣло свършено.

2) За да бжде изпълнена тая цѣль, позволява се всѣко сръдство: Пропаганда, печатъ, оръжие, огънь, смъртъ и пр. и пр.

3) Ние, българинъ, желаемъ да живѣемъ съ всичките наши съседни дружелюбно, а особено съ сърбитъ и черногорците, които съчувствуватъ на нашите стрѣмления и съ ромѣнците, съ които нашата сждба е тѣсно свързана; и желаемъ да съставимъ съ тѣхъ федерация изъ свободни земи.

4) Ние желаемъ, шото тая земя, която е населена съ българи, да се управлява български, т. е. съобразно съ правитѣ, обичаите и характера на българския народъ, а ония земи, които сж населени съ ромѣни, съ сърби и съ гърци, да се управляватъ съобразно съ характера на ромѣнския, сръбския, черногорския и гръцкия народи.

5) Нека всяка народностъ както всички челоуѣкъ, уварди своята свобода и да се управлява по своята

собствена воля. Ние не желаемъ чуждото, т. е. оноа, което не е наше; но не желаемъ да дадемъ и другиму своето.

6) Ние нѣмаме претенция на исторически права и затова оставяме на самия народъ да рѣши своята сждба и да яви, съ кой отдѣлъ на съюза желаемъ да се присъедини: Съ сръбския ли, съ българския — ли, съ ромѣнския ли или съ гръцкия — слѣдователно, у насъ не могатъ и да бждатъ въпроси за границата.

7) Ние желаемъ за себе си свобода народна, свобода лична и свобода религиозна, съ една дума, свобода човѣшка, и за това желаемъ такава сжизна свобода и на нашите приятели и съседни. Ние не желаемъ да владѣемъ надъ друго, но затова не позволяваме да ни владѣятъ и другите.

8) Ние причисляваме въ числото на нашите врагове и противници и ония български изроди и чорбаджии, които прѣчатъ на народната ни цѣль и ще ги прѣсѣдватъ на всѣкъ дѣ и всѣкога.

9) Ние причисляваме и гърците въ числото на нашите приятели и съюзници, ако само тия се откажатъ отъ своите догедатни, панеленистически цѣли и своите исторически претенции.

10) Ние не въставаме противъ турския народъ, а противъ турското правителство и противъ ония турци, които го подкрѣпватъ и бранятъ. Съ една дума, ние считаме за приятели всичките народи и народности, които съчувствуватъ на нашето священо и честно дѣло, безъ да гледаме на възра и на народностъ.

Този документъ говори ясно за качествата на българите и хитрля свѣтлина върху тѣхните желания и чувства.

Въ стрѣмежа за нашето освобождение и обединение никога не сме искали да накрѣпимъ правата на съседните намъ народи. Искрено сме желали тѣхното приятелство; били сме винаги за едно разбирателство съ тѣхъ, за една федерация на балканските народи, слѣдъ като, разбира се, преди всичко се даде свободата на всѣки поробенъ народъ. Но сждбата ни е била такваа, че сме били винаги ние онеправданите. Имайки отъ всички съседни да вземаме заграбени отъ тѣхъ наши области и накъму не дължимъ нищо, ние трѣбва да водимъ почти съ всичките борби. И, тъй като сме неспособни за хитрости, подлости и лъжи, ние сме се барили най-идеално, проливайки скъпата кръвъ на безброй жертви за свободата на поробените братѣ, проявявайки „откровена храбростъ“, както се изразяватъ нашите неотколѣшни благородни противници на бѣното поле — англичаните.

Обединение и свобода, — това е идеалътъ на демократичния българинъ, който го е ръководилъ въ всичките му борби до сега, и който ще го ръководи и въ бъдеще.

И, за да има спокойствие и миръ на Балканите, трѣбва да се омисли наранената душа на българина, като се освободятъ братята му въ

Добруджа, Македония и Тракия отъ чуждо робство и се обединятъ въ границите на българската държава, за да може и той най-послѣ да си отдѣхне и прѣдаде на мирна и културна работа.

Културната работа на ромѣните въ Добруджа.

Едно трогателно дѣтско писмо.

Подъ заглавие „Отъ сѣверъ къмъ югъ“ въ бр. 120 на пловдивския в. „Югъ“ е помѣстено едно писмо на една балчишка ученичка отъ IV отдѣление до своя другарка въ Пловдивъ. Прѣдаваме това писмо заедно съ коментарите на вѣстника:

„Изъ многострадания Добруджански край ни пристигатъ известия за непоносимия мораленъ гнетъ, на който е подхвърленъ българина тамъ отъ ромѣнските власти.

Въ нашето отечество живѣятъ различни народности, но никой отъ тѣхъ не може да се оплаче и не се е оплакалъ отъ прѣсѣждане.

Всички си говорятъ своя езикъ, изповѣдватъ своята вѣра, иматъ си училища и черкви, а попаднали българинъ подъ чужда властъ, — тормозятъ го, прѣсѣдватъ го, разоряватъ го, само за да го денационализиратъ.

Обаче, народъ не се загубва, не се гаси това, което не гаснѣе.

Изясняме тукъ единъ документъ, едно трогателно писмо, което една ученичка отъ Балчикъ изпраща чрезъ Варна до свои съученички въ Пловдивъ.

Оригиналътъ на писмото се намира въ редакцията ни.

гр. Балчикъ, 25. II 1919 г.

Драги съученички,

Да не ви изненада моето малко и скръбно писмѣ. Пиша ви отъ она далеченъ край на България, въ който по-вторно вѣзна врагъ и който е откъснати вече отъ недрата на нашата родина.

Дали си спомнате вие за нашата душевна болка, съ която вече отъ 3 мѣсеца живѣемъ. Тежко е, драги съученички, да се живѣе въ робство! . . . Още повече, че слѣдъ двѣгодишенъ свободенъ животъ, навикнали да живѣемъ по-спокойно и много по-сносно, наново се хвърлиха върху насъ веригите на робството.

Намъ ни се свива отъ болка сърдцето, когато дойде часътъ да учимъ ромѣнски езикъ. Всѣки дѣнь влизатъ въ нашето отдѣление ромѣнски учители и учители да ни преподаватъ.

Измъчватъ ни много, като искатъ отъ насъ да имъ отговаряме на ромѣнски езикъ, не имъ става добре, когато отдалече чуятъ да пѣемъ съ нашата го-спожидна национални пѣснички. Вънъ отъ училище не сме свободни, ние и нашите родители сме подчинени на тѣхната властъ.

А колко близко живѣемъ ние до гр. Варна, Шуменъ и др. градове, където имаме толкова много роднини и познати и не можемъ вече да се видимъ съ тѣхъ! . . .

Не ни пушатъ да вѣдѣемъ вѣнъ отъ Балчикъ . . .

Дали това ще продължи за дълго? . . . Помолете се, драги ученички, за насъ.

Помолете се за нашето освобождение! . . .

Дано има за насъ една справедлива воля и заповѣдъ, която да ни възвърне наново свободата . . .

И щомъ изгрѣе слънцето на сладката свобода въ нашия край, тогава

заповѣдайте и вие, драги съученички на госте въ Балчикъ . . . Съ голѣма радостъ ще ви посрѣцнемъ тогава . . .

Съ сърдеченъ поздравъ
ваша съученичка

уч. отъ IV отдѣление.

Ако мислите да ни отговорите, по-добре не правете това, за въ наша полза. Да не попадне писмото ви въ ръцѣта на властѣта.

Национализацията на Добруджа.

В. „Ендепанданъ“ отъ 6 мартъ съобщава отъ Парижъ:

Комисията за ромѣнските работи се произнесла за ромѣнския характеръ на Бесарабия и Трансилвания и на частъ отъ Добруджа.

Ромѣнската кралица приета отъ Клемансо.

„Воче д'Италия“ съобщава отъ Парижъ, че Клемансо приелъ ромѣнската кралица. Като излязла отъ кабинета на Клемансо, кралицата имала дълтъ разговоръ съ маршалъ Фошъ. Тя заявила за маршала, че прѣзъ вѣре на нещастieto си ромѣнците били винаги убѣдени, че частъ на освобожденieto имъ не е далечъ.

Положението въ Турция.

Арести на младотурците.

Слѣдъ категорическите заявления на английските държавници, че окупирани части отъ Турция нѣма да бждатъ повърнати, за турските държавници остана само една политика — да спасятъ онова, което все още може да се спаси. За тая цѣль вътрѣшното оздравяване на страната се явяваше необходимо и, което е още по-важно, трѣбваше да се дѣйствува бърже, за да се избѣгне окончателния блясъкъ на турската управа.

Схващайки това, новото правителство е започнало арестуването на младотурските водители. Споредъ в. „Стамбулъ“, правителството е арестувало главните членове отъ двата младотурски кабинета на Саидъ Халимъ паша и на Таалаатъ паша. Арестувани сж били принцъ Саидъ Халимъ паша, бискупъ великъ везиръ, Хайри-ефенди и муса Кисимъ ефенди, бившъ шейхъ-юл-ислямъ, Халилъ бей, министъръ на външните работи, Шукри бей, министъръ на просвѣтата, Исмаилъ Мустафъ бей, главенъ секретаръ на Сената и журналистъ, Джелалъ Нури бей, директоръ на в. „Ати“, и Изетъ бей, отъ централния комитетъ на „обединение и напредѣкъ“, Фетхи бей, министъръ на кабинета на Изетъ паша, бившъ пълномощенъ министъръ въ София.

Правителството обсъдило всичко. Вѣрвало се, че и други лица ще бждатъ оставени на разположение на правосъдието.

Коментирайки тия арести „Тасфиръ“ пише: „Не бѣхме никакъ очудени отъ новината за арестите. Новото правителство постигна добръ и мжно ще бжде да го критикуваме. Не можемъ да разберемъ, какъ кабинетътъ на Изетъ и Тефикъ паша не почувстваха абсолютната необходимостъ да пристѣпятъ къмъ една такава мѣрка, която ще повдигне морала на нацията“.

Д-р Н. О. Кюстенджалиев.

„Безспорният“ ромжиски национални претенции.

Исканията от Унгария. — „Безспорният“ претенция сж много спорни споредъ статистиката.

Ромжия прѣдлага най-големи териториални искания спрямо Унгария и счита претенцията си въ тази насока за най-безспорни. Цѣлото пространство на искания земи е 137,427 кв. километра и образува провинцията Трансилвания съ 57,804 кв. км. и 2,678,367 души население, Банатъ съ 28,525 кв. км. и 1,582,133 души население, Кришана съ 33,884 кв. км. и 2,308,469 души и Марамурешъ съ 17,216 кв. км. по-върхуостъ и 846,092 души население. Би могло да се мисли, че поне въ тази посока ромжискитѣ териториални претенции се обосноваватъ на неуспорни права, че населението е въ значителното си болшинство ромжиско, или пъкъ, че неговитѣ симпатии сж на страната на Ромжия, че това население желае да свърже съдбата си съ тая страна, съ надеждата, че тя ще му осигури по-добър животъ, повече свобода и право, по-успѣшно развитие. Но работитѣ въ сѣщностъ стоятъ досущъ другояче.

Статистиката за 1910 г.*) посочва, че отъ 7,415,060 души, колкото населяватъ тѣзи области, 2,939,789 души сж ромжии, 2,998,129 — унгарци, 291,176 — сърби, 744,567 — германци и 313,126 разни, между които повече отъ 160,000 украинци. Значителнитѣ тѣзи маси отъ инородни елементи нѣматъ никаква привързаностъ къмъ страната, която иска да си ги присѣдини, и дори тѣ и сж рѣшително враждебни.

Умразата между унгарци и ромжии напр. е до толкова силна, че се проявява дори и днесъ подъ ромжиската военна окупация. Неотдавна помѣстено то въ „Temps“ съобщение отъ Букурещъ, че унгарското население организирано въоръжена съпротива срещу ромжиската власт, че нападало и малотретирало ромжиското население и споделявало ромжиски имущества; помѣстениятѣ до недавна въ ромжиската преса бюлетини на главната квартира за военни дѣйствиия на ромжиската окупационна войска срещу организирани „чети“ въ Трансилвания, както и искането, прѣдложено отъ г. Братяну въ Парижъ, щото съглашенски войски да заематъ Банатъ и Трансилвания, — това сж факти, които доказватъ, съ какви чувства населението на бившитѣ унгарски провинции посрѣща „освободителитѣ“ си.

Но освѣтъ въпроса за чувствата на населението, и самиятъ брой на инороднитѣ елементи е до тамъ значителенъ, че Ромжия не може за всички претендиращи отъ нея области къмъ съвероза-

падъ да се облегне на принципа на националиститѣ. Разгледано по области, ромжиското население е въ абсолютно болшинство само въ Трансилвания; ог-носително болшинство то съставлява въ

провинцията Банатъ взета изцѣло, а въ други дѣ важни области — Кришана и Марамурешъ то е надминато — и абсолютно и относително — отъ унгарския елементъ.

Область	Пространство въ кв. км.	Н А С Е Л Е Н И Е						
		Ромжии	Унгарци	Сърби	Нѣмци	Словаци	Разни	Всичко
Трансилвания	57,804	1,472,021	918,217	421	234,083	2,404	51,219	2,678,367
Банатъ	28,525	592,049	242,152	284,329	397,545	22,131	53,927	1,582,133
Кришана	33,884	661,699	1,473,734	6,392	52,033	102,773	11,787	2,308,469
Марамурешъ	17,216	211,020	364,026	34	70,854	963	196,193	845,032
Всичко	137,427	2,939,789	2,998,129	291,176	744,567	128,273	313,126	7,415,060

Наредъ съ около 3 милиона ромжии, въ исканиятѣ отъ Ромжия унгарски области живѣятъ около 4 1/2 милиона неромжиски елементи, значението на които ще се оцѣни като се има прѣдвидъ както тѣхното географическо разпрѣдѣление, така сжщо и тѣхния икономически, политически и културенъ животъ.

Тѣзи народности въ повечето случаи живѣятъ въ компактни и чисти маси. Така, до самитѣ молдавски Карпати, три големи окръга на Трансилвания (Одорхей, Чукъ и Три стола) съ 418,000 души население иматъ само 43,000 ромжии, а 368,000 унгарци. При това, тази маса отъ унгарци се продължава и въ самата Молдова, гдѣто живѣятъ една значителна сума унгарски селяни, известни подъ името „чангжи“, но които ромжиската статистика счита за такива сжщо чистокръвни ромжии, каквито сж български селяни отъ околността на Букурещъ.

Още по-интересно е положението въ Кришана, гдѣто въ окръга Бикишъ на 219,000 унгарци отговарятъ 6,125 ромжии, въ окръга Хайдукъ на 251,918 унгарци отговарятъ 376 и въ окръга Саболчи срещу 316,765 унгарци стоятъ 212, словомъ двѣстѣ и дванадесетъ ромжии. Ние познаваме само едни цифри, които по голѣмния контрастъ съ останалото население да надминаватъ приведенитѣ — това сж цифритѣ на една ромжиска статистика отъ 1878 година, която за броятъ на ромжиското население въ Добруджа, за Манкаленска околия посочва на 7 сѣмейства, а въ Кюстенджиска околия установява сжществуването на 6 ромжиски сѣмейства.

Сжщо и въ успорваната между ромжии и сърби областъ Банатъ ромжиятѣ сж въ болшинство въ единъ окръгъ (Карешъ-Северенъ), докато въ Тимашъ тѣ сж 169,000 души срещу 80,000 унгарци, 166,000 нѣмци, 70,000 сърби, а въ окръга Торонталъ има 87,000 ромжии, при 128,000 унгарци, 166,000 нѣмци, 200,000 сърби, а всичко при едно население на окръга отъ 615,000 души.

Но освѣтъ това, многобройното и живущо въ гѣсти маси другонародно население нинаги по своето благосостояние, образование, политическа зрѣлостъ, изобщо по своята културностъ, стои по-горѣ и отъ мѣстното ромжиско население, и още повече отъ населението на

самата Ромжия. Живѣло при единъ режимъ, стоищъ неизмѣримо високо надъ ромжискитѣ назидания, полукръпостнически, или както ги е нарекалъ г. Доброжану-Геря, новофеодални отношения, цѣлото това население не може да гледа на ромжиската окупация, осѣтънъ като на едно постѣгателство надъ неговитѣ свободи.

Най-послѣ и самото ромжиско население не се явява като една однородна маса, която да желае да се присѣдини къмъ Ромжия, както това желае частъ отъ възпитаната съ сръдствата на ромжиската държава интелигенция. Ромжиското население отъ Унгария се чувствава много малко, сродно съ ромжискитѣ безропотни и безгласни селяни и то ни единъ денъ не би понесло тежестта на фактическитѣ аграрни отношения въ Ромжия. Трансилванското селячество, което е дало на Ромжия поетитѣ Кошбугъ и Гога, страшни революционери отъ гледна точка на ромжискитѣ отношения, стои безспорно по-високо отъ ромжиския селянинъ, при асе че не е било господствуващъ елементъ въ Унгария.

Неграмотни въ Трансилвания има по малко, отколкото въ Ромжия; тамъ аграрниятъ режимъ не е ромжиското чокоство, а сж свободнитѣ отношения, които носи съ себе си свободната сръдня собственостъ; тамъ политическиятъ животъ за селянина не е нито безправие, нито пародия. И затова трансилванскитѣ ромжии, когато се борятъ за свобода, тѣ сж много по-привързани и близки до „робството“ подъ единъ чуждъ свободенъ народъ, отколкото до свободата подъ режима на прѣстарѣлата ромжиска олигархия.

Като курйозъ отбѣлзваме, че въ религиозно отношение ромжиското население отъ Унгария е твърдѣ пѣстро, и една значителна частъ отъ него изповѣда сжщата религия като унгарцитѣ, сърбитѣ, нѣмцитѣ отъ Унгария, и съ това се чувствава по-близо до тѣхъ. Отъ 2,798,559 души, колкото е било ромжиското население въ 1900 година, 8728 иматъ римо-католическо вѣроизповѣдане, 1,064,780 — греко-католическо, 1854 сж реформисти, 2260 протестанти, 1,715,075 сж източно-православни, 276 униати, 4205 израилтяни и 1381 други.

Отъ горѣказаното е ясно, че ромжиятѣ нѣматъ болшинство въ исканиятѣ

отъ тѣхъ територии, съ изключение на Трансилвания и частъ отъ Банатъ, а симпатии тѣ нѣматъ ни въ една отъ четиритѣ области. Ето защо и въ това направление на ромжискитѣ ревандикации е трудно да се разграничи гдѣ свършва законниятъ стрѣмежъ къмъ обединение на цѣлото плѣме и гдѣ започва империализма, стрѣмежа къмъ завоевание, лакомството за чуждо, жаждата на ромжиската олигархия да разшири полето на своето господство като заграби нови земи — тоя пътъ на унгарци, нѣмци, сърби и украинци — и да въпргне нови инородни елементи — тоя пътъ не стогни хиляди, а милиони — въ побѣдната си колесница.

Животътъ въ Добруджа.

Добришко.

На 26 февруари въ *Караийската* община 20 души ромжиски джандарми, придружени отъ ромжии отъ сѣверна Добруджа, сж обикаляли селата на общината, правили обискъ по къщитѣ и дѣто намѣрили ромжиски селски дрехи, арестували притежателитѣ. Ромжискитѣ дрехи произхождатъ отъ сжщитѣ ромжии, които нѣколко дена прѣди това сж си купили жито отъ арестуванни българи, и вмѣсто пари сж дали дрехи.

Балчишко.

Въ с. *Прѣселници* ромжиската полиция разгласява между населението, че се свикватъ набори отъ 18—28 години, въпрѣки запрѣщението отъ англичанитѣ да се събиратъ войници. Шефътъ на джандармерията нанудилъ младежитѣ, като имъ взелъ храна и пари за да ги освободи. Нови джандармерийски члсти усилятъ жандармерията въ южна Добруджа.

Ромжискитѣ финансови власти връчватъ съобщения на населението да плаща държавнитѣ и общински данъци за вѣрмето отъ 1916 г. до сега. Прѣзъ това вѣрие данъцитѣ сж събирани отъ българскитѣ финансови власти. Сега прѣдстои да се плащатъ повторно.

Тутраканско.

Маринъ Абаджиевъ отъ гр. Тутраканъ билъ арестуванъ подъ прѣлогъ, че слѣдъ отсѣжлѣнието на разбитата ромжиска армия прѣзъ 1916 год. той билъ касалъ ромжиски флагове. Н. Драгическу, полицай, го освободилъ срещу 500 лв. Арестуванъ и е бита съпрѣгата на Георги Рачевъ, който като съсѣдка трѣбвало да знае кой е убилъ ромжиския комисаръ Николау прѣзъ войната 1916 г. За сжщия се знае, че е пропадналъ въ Дунава при отсѣжлѣнието.

Около 30 вагона солъ, 2,000 куб. метра дърва, захаръ, фасулъ и др. за разнаване на мѣстното населението, дадени отъ русенския окръженъ комитетъ по прѣхраната на Тутраканската околия, които при окупацията на английскитѣ войски сж били въ наличностъ, сж конфискувани отъ ромжискитѣ власти и откарани въ Ромжия, при всичко, че бѣха прѣдначинени за населението.

Д. Нацевъ—Бурсини.

Подъ ромжиско нго.

Разназъ изъ живота на българитѣ въ Добруджа.

(8)

— Чичо, да бѣгаме, тати казна, че може още да се избѣга... Имало до Пехливановата къща прѣлезъ, и никой не пазилъ тамъ. Много лесно ще избѣгаме, — тихо каза петнайсетгодишниятъ Боянъ, братовъ синъ на ласкалъ Горана.

— Недѣйте, Бояне... ще ви избиятъ до единъ.

— А тука, чичо, нѣма ли да ни набиятъ?

— Не! Нѣма... Щомъ не се противимъ, нѣма да ни закачи никой, — каза той и пакъ вѣзѣе въ къщи.

Върху лицата на всички владѣеше униние. Смялецъ пѣшкеше изтежко и нарушаваше общото мълчание.

Женитѣ не издържаха и изишката, Старата ступанка даде изразъ на мрачнитѣ си мисли.

— Горане, какво ще правимъ, ако те арестуватъ? — И съзри залѣха очитѣ ѝ.

— Бжди спокойна, ще се защитимъ, както можемъ. Кремено, Цѣто, идете, милички, и се обѣчете по-добрь... Изненадитѣ не се знаятъ... На ви пари и зашитѣ си ги въ дрехитѣ. Марто, ти какво мислишъ?

— Какво мисля ли? Какво може да се мисли въ такива ужасни часове? Ще се въоръжа и да ги посрѣщна съ куршуми... Валерия, дай ми револвера...

— Не върши глупости, сине! Сега не е за пакости, разберъ!

— Но какво можемъ да правимъ, освѣтъ да се самосъхраняваме, да защитяваме честта си, като българи и запазимъ себе си и другитѣ отъ поругане?

Внѣ шумътъ и оленията се увеличаваха, отъ минута на минута. Гърмежитѣ отъ пушкитѣ зачестиха, а виковетѣ за помощъ долитаха като зловѣщи прѣдвѣстници на идещето ало.

Марто стана и първо закричи изъ стаята. Отъ силното напрежение той усѣщаше болки въ мозъка.

— Това не може да се търпи! — вѣрно отсѣче той. — Като слушамъ стѣнанията на толкова невинни дѣца и жени, тоя кучешки вой и тия пиянски

викове, душата ми се раздира. Да се стои съ скръстени ръци не бива. Нима не може, нима не бива да се защитятъ безпомощнитѣ? Азъ съмъ сигуренъ, че тѣ ще прѣстанатъ щомъ имъ се озвѣбимъ...

— Синко, мирувай! Ако ни задѣнатъ или оскърбятъ, тогава прави каквото знаещъ...

Марто изслуша баща си, махна съ ръка и пакъ закричи изъ стаята. Той бѣше въ положението на раненъ звѣрь, който сж затворилъ въ клетка. Дълбоко въ душата му кипѣше нѣкаква смѣсъ отъ огънь и желѣзо и всѣки мигъ можеше да изригне. Тѣлото му се тресѣше, като отъ треска. Потъ избиваше върху челото му, а очитѣ му широко разтворени свѣткаха.

Бащата познаваше този блѣсъкъ въ очитѣ на сина си и се страхуваше за него. Хвана ръката му и тихо пошепна:

— Синко, бжди твърдъ и спокоенъ. Тия, безпомощнитѣ, чакатъ отъ насъ примѣръ. Въздържай се, по-добрь е; само така ще спасимъ честта на дѣцата си.

Марто сѣкашъ не го чу. Той мислѣше и обсъждаше начинъ на дѣйствието. Изведнажъ той избухна, но това

избухване носѣше характеръ на отчаянието на безсилния човѣкъ. Той удари съ юмрукъ масата.

— Ще видятъ българинътъ какъ знае да звѣщава името си!

Кучетата зарѣмжаха на пруста. Отъ двора се понесе дръччене на орѣжии и влашки псувини и викове.

Тѣпната бѣше до вратата. Единъ силенъ пиянски гласъ извика:

— Отварийте, разбойници! Отварийте по-скоро.

Отъ вѣтрѣ никой се не мръдна, само се спогледаха, сѣкашъ се питаха съ очи, какво да прѣдприематъ; дали да се защитяватъ, или пъкъ да се оставятъ въ ръцѣтъ имъ.

Отъ внѣ почнаха да натискатъ вратата на хаята, която почна да прѣщи. Силниятъ трѣсъкъ показа, че тѣ се изкърти съ резетата. Въ стаята нахлу цѣла тѣпна пиянщина озвѣтрени войници и полицаи, прѣвлождани отъ капитанъ Ионакъ, юнкерътъ Радулеску — вече подпоручикъ, и фелдфебелътъ Драку Иону.

Войницитѣ въ единъ мигъ чалнаха изъ стаятъ и доведоха полугоди Валерия, Кремена и Цѣтана, които едва бѣха успѣли да смѣнятъ ризитѣ си.

Положението.

Едно съобщение от Малта от 17 март гласи, че подготвителният работи на мирната работа на конференцията са приключили и се върва, че до 2-3 седмици съглашението ще бъде готово да представят на Германия условията на предварителния мир. Бързото уреждане на въпроса за прѣдварително на германската търговска флота два сингуларни изгледа, че и за подписването на прѣдварителния мир между Германия и Съглашението няма да се срещнат сериозни прѣчки, толкова повече, че Англия, която има грамадни търговски сношения с Германия, иска по-скорошното сключване на тоя мир. Изразът на това английско искане дава Бонаръ Лоу, който заявил: Съществена задача е да се сключи мирът колкото е възможно по-скоро. Най-силният интерес на английското правителство е, да води английската търговия и индустрия въ най-подходящия път. И прибавил: Колкото по-скоро ние вдигнем блокадата, която причинява злини, както на жени, деца и болни въ Германия, тъй и на самите маси, толкова това ще бъде по-добре за нашата страна.

Слѣд френско-италианските манифестации, които отбѣлзахме въ положението въ миналия брой на вѣстника си, сега се съобщава, че между Франция и Англия сѣ водили прѣговори — вече благополучно свършени — за разширение сътрудничеството между дѣтѣ страни и на индустриална почва. Това съгласуване на интереси между великите сили ще се отрази върху бързото разрѣшение и на източните въпроси. Усложнени благодарение на бездѣлните претенции на малките съглашенски съюзници. Отзвукъ за подобенъ обратъ на работитѣ става въ „Таймсъ“, който пише: „Изпадането въ крайностъ не бива да се взема като послѣдна дума на Югославия“. По-долу вѣстникътъ прави още единъ намекъ за крайноститѣ на сръбските искания и тоя пътъ вече съ заключение. Като прѣдава сръбските претенции за български земи, „Таймсъ“ пише: „До като може да се каже много по-исканията за Струмица, поради ценитѣ на прочутото българско нападение, което почти разсипа Сърбия прѣзъ ноември 1914 г., другитѣ искания сѣ очевидно крайни и тѣ отразяватъ твърдъ добръ умственото състояние на известни балкански екстремисти“.

Съ териториалнитѣ въпроси се занимава и Бернската социалистическа конференция, която е избрала комисия за да поиска подробности отъ великите сили по нѣкой териториални въпроси, останали още неразрѣшени. Въ прѣчки, че известни кръгове сѣ наклонили да началатъ до минимумъ значение то на тая конференция, нейното влияние ще се чувствува и въ дълбочина и въ

широчина, защото прѣзъ войната стана ясно грамадното значение на работническитѣ маси за воденето на войнитѣ. При такава положение, естествено е да се очаква, че шовинистическите апетити, особено на Балканитѣ, ще бъдатъ чувствително привлечени и справедливостта, въ името на която г. Уилсонъ дойде въ Европа, най-сетнѣ, ще се наложи.

Но значението на социалистическата конференция въ Бернъ ще се засили още повече отъ факта, че днесъ за днесъ само тя е единствения международенъ органъ, който може да се справи съ болшевишката опасностъ по миренъ начинъ. А това обстоятелство, въ свързка съ факта, че безъ да се въдвори миръ въ Русия, миръ изобщо не може да има, не може да не даде известна тежестъ на рѣшението на Бернската конференция. Болшевикитѣ сѣ съгласили да допуснатъ комисията, назначена отъ Бернската конференция, да обходи Русия.

По териториалнитѣ въпроси, интересуващи България, герцитѣ бѣха побързали да съобщатъ, че комисията, която изучава грѣцкитѣ претенции, била рѣшила, Тракия да се отстъпи на тѣхъ. Това съобщение се опровергава. Истината е, че мирната конференция няма да вземе окончателни рѣшения по териториалнитѣ въпроси прѣди да изслуша всички заинтересовани страни.

Разговоръ съ ромжиската кралица.

Ромжиската кауза. Ролята на Ромжния на изтокъ. Рускитѣ събития.

Ромжиската кралица, както съобщихме въ миналия брой на вѣстника си, е въ Парижъ. За цѣлѣта на нейното посѣщение въ френската столица може да се сжди отъ разговора ѝ, който тя е имала съ кореспондентитѣ на италианските вѣстници и които ни прѣдава кореспондентътъ на „Секоло“ Андриули.

Въ единъ салонъ, пъленъ съ цвѣта — подарѣтъ отъ френскитѣ дами — кралицата се яви, пише кореспондентътъ, въ сини дрехи, съ великолѣпна огърлица отъ скъпоцѣнни камъни, които допълваха нейната руса красота.

— За жалостъ, азъ не знамъ италиански, каза тя на френски съ твърдо английско произношение.

Дворянитѣтѣ, които ни въведе, слѣдъ приема ни каза: „Казахъ ви, че Н. В. ви счита като събратѣ“.

Кралицата се усмихна.

— Мене ме считатъ за писателка. Но азъ тъй малко съмъ писала! Казава се, че съмъ досегнала струнитѣ на човѣшкото сърдце; това е най-големиятъ успѣхъ, който бихъ желала. Вие всички сте тукъ за работитѣ на конференцията.

При утвърдителния ни отговоръ, тя пакъ запита: „Доволили ли сте?“

— В. Величество, — забѣлѣза единъ отъ насъ, — може да се каже, като се парафразира старата поговорка, че кон-

ференцията разскава, но „ne marche pas“ (не върви).

— Какво прави Италия? Единъ журналистъ каза, че Италия слѣди съ симпатии ромжиската кауза, а кралицата възкликна:

— Върватъ ли, че Италия ще ни подкрѣпи? Азъ мисля, че за жизнения интересъ на Италия е необходимо да се създаде една силна Ромжния. Толкозъ общи интереси имаме! Послѣ, не е ли износно за васъ да имаме на Балканитѣ една искрена приятелка, върху която да разчитаме за всяка евентуалностъ? Впрочемъ, отъ общъ интересъ на западнитѣ държави е да се създаде една силна Ромжния. Тя може да бъде днесъ най-силния стражъ противъ рускитѣ болшевишки.

— Сега е ерата на възраждане, — забѣлѣза единъ журналистъ.

— За насъ, владѣтелитѣ ли? — попита кралицата, усмихвайки се.

— Не, прѣди всичко за народитѣ.

— Не, и за насъ сѣщо. Вървайте, че много значи, кралицѣ да съумѣятъ да разбератъ новитѣ въртѣмена. Азъ съмъ убѣдена, че когато владѣтелитѣ иматъ случай да влѣзатъ въ прѣко съприкосновение съ народнитѣ маси, тѣ винаги могатъ да се споразумѣятъ. Разбира се, думата е за истински демократичнитѣ монарси: вижте Царя.

— Царятъ нѣмаше за жена една англичанка.

— О! — възкликна кралицата съ усмивка. — Азъ винаги съмъ казвала, че ако бихъ съпруга на руския Царь, бихъ сумѣла да му отворя очитѣ.

Слѣдъ това, като взе сериозенъ видъ, като възпомяване за всичкитѣ страдания, които е видѣла съ очитѣ си, кралицата добави:

— Ни, за моментъ не съмъ изпитвала симпатии, що казвамъ? — благоволение къмъ Германия. Истина е, че въ моитѣ жили тече много нѣмска кръвъ. Баща ми бѣше англичанинъ, а майка ми рускиня; ако се възкачимъ по-горѣ, — моето сѣмѣйство бѣше нѣскога нѣмско. Но можеше ли да се поколебае човѣкъ прѣдъ всичкитѣ прѣстѣпления, извършени отъ германитѣ?

Колко жалко! Германия имаше толкова добри качества, но всичкитѣ бѣха употребени за лошо.

— Трѣбва да се помогне на Ромжния. Руската опасностъ няма да се свърши съ болшевикитѣ. Русия е странна държава. Трѣбва да се видятъ руситѣ, както ги видѣхме ние при революцията на Ленина. Въ нашата страна имаме тогава нѣколко хиляди отъ тѣхъ — тѣ бѣха страшни, наистина обезумѣли. Вървайте, латинска Ромжния ще играе винаги роля на изтокъ. Ако ѝ помогнатъ, Ромжния ще стане голѣма държава. Ромжния е хубава страна: сигурно, не като Италия.

Слѣдъ това кралицата дава ходъ на възхищението си отъ хубоститѣ и изкуството на Италия.

— Моитѣ блѣвъ, — завършва тя, — е да отида въ Италия никогато, за да посѣтя всѣки градъ по отдѣлно, особено малкитѣ, които сѣ пълни съ прѣлести.

Слѣдъ това кралицата дава ходъ на възхищението си отъ хубоститѣ и изкуството на Италия.

— Моитѣ блѣвъ, — завършва тя, — е да отида въ Италия никогато, за да посѣтя всѣки градъ по отдѣлно, особено малкитѣ, които сѣ пълни съ прѣлести.

Слѣдъ тъй сърдечния химнъ къмъ нашата страна, блѣжн кореспондентътъ, тази владѣтелка безъ етикетия става. Ауденцията е свършена. Единъ грациозенъ поклонъ и ромжиската кралица изчезва задъ една врата.

Послѣдванъ на германофилитѣ въ Ромжия.

Солунскиятъ „Ендепанданъ“ съобщава отъ Букурещъ: Ромжиското правителство е арестувало германофилитѣ, служили на германскитѣ интереси. Между арестуванитѣ сѣ: Веническу, бившъ министъръ на финанситѣ въ кабинетъ Маргидоманъ; Арнонъ, бившъ министъръ на просѣтата; Арестуванъ, били, допълнително Костаки, бившъ министъръ, на вътрѣшнитѣ работи и Хелдманъ бившъ ромжиски министъръ въ Берлинъ.

На митрополита Сононъ и Б. други владци е отнѣтъ владѣщия санъ, понеже били подписали една прокламация за окупиране Молдова отъ германитѣ.

Сръбско-ромжискиятъ споръ и мирната конференция.

„Ендепанданъ“ съобщава отъ Парижъ: Комисията по сръбско-ромжискитѣ въпроси, привърши работата си. Въ рапорта си до свѣтѣта на десеттѣ, тя прѣдлага присѣдиняване къмъ Ромжния цѣла Трансилвания, чакъ до Клаузенбургъ. Провинцията Туронта и областта на Темешваръ, въ Банатъ, се отстъпватъ на Сърбия. Остатѣкътъ отъ Банатъ, ще бъде анексиранъ отъ Ромжния. Относно въпроса за Пресбургъ, комисията, се пронаесла за, въ полза на присѣдиняванетоъ му, къмъ чехословашко. Въпросътъ за Бесарабия, свързанъ съ руския въпросъ, е оставенъ за разглеждане отъ свѣтѣта на десеттѣ. Не е известно рѣшението, взето относно Добруджа.

Комисията е проучила сръбскитѣ искания относно сръбско-българската граница. По този въпросъ щѣлъ да бъде изслушанъ сръбския делегатъ Весничъ.

Балканскиятъ съюзъ.

В. „Фосъ“ съобщава отъ Букурещъ: „Ендепанданъ Руменъ“ изтъква значението на политическия съюзъ между ромжнитѣ и полицитѣ на сѣверъ и сѣрбитѣ и герцитѣ на югъ противъ германо-австрийската и болшевишката опасностъ.

Италия и Ромжия.

„Воче д'Италия“ съобщава отъ Римъ: Тукъ пристигна, идѣщъ отъ Парижъ, държавниятъ министъръ на Трансилвания д-ръ Базилио Лукачу, шефъ на италианската делегация на националния съвѣтъ за ромжиското обединение.

Д-ръ Лукачу прѣбывалъ въ Парижъ, за да влѣзе въ контактъ съ ромжиската делегация въ мирната конференция.

Всичко това стана толкова бързо, че напълно зашеметя Марто и даскалъ Горанъ, които втрѣщени като отъ гръмъ се гледаха единъ другъ, безъ да могатъ да събератъ мислитѣ си.

Ионакъ застава срѣдъ стаята и, като направи жестъ съ ржката си, съ полупински гласъ извика:

— Хубаво! Колкото по-бърже, толкова по-добре! Който здраво пила и се не двоуми, той винаги печели върме и парализирва всѣка спѣнка за защита! Отлично!

Валерия пъкъ, като видѣ брата си между бандата, се обърна къмъ него съ пълно прѣзрѣние:

— Василе, и ти ли си съ тази банда? Защо допускатъ това оскърбление надъ сестра си?

— Ти не си моя сестра, — нехайно каза Радулеску и се обърна на друга страна.

— Да, да, ти си вече подпоручикъ... нѣма що, трѣбва да оправдаешъ тона си повишение, нали? — иронично му подхвърли Валерия и се по-мъжчи да се освободи отъ ржцѣтъ на войницитѣ.

Ионакъ се изправи, взема актьорска поза и изрева съ грѣмливъ гласъ:

— Господа, въ името на негово величество краля Фердинандъ вие сте арестувани.

— Господинъ капитанъ, въ името на законитѣ и въ името на човѣшкото право, високо протестирамъ за това дръзко нападение дома на баща ми и за това мръсно посѣгателство върху моята жена и сестри. Азъ протестирамъ! — каза Марто, като едва сдържаше гнѣва си.

Ионакъ се поклони салонно, постави монокулъ на окоото си и, слѣдъ като измѣри Марто отъ главата до краката, почна да се смѣе високо и саркастично.

— Протестирате? Добре! Г-нъ подпоручикъ, вземете си блѣжка: този господинъ протестира. Пиши, че имаме и особени смѣтки да уреждаме... ха... ха... ха... и си хѣхѣхъ, глухъ и страшенъ, се разнесе по цѣлата къща и коситѣ настърхнаха на нещастнитѣ жертви. Тѣ познаваха този смѣхъ, познаваха похватитѣ му за мѣстъ върху беззакитнитѣ робини.

— Господине, не се смѣйте, — обати се пакъ Марто. — Заповѣдайте на вой-

ницитѣ да пуснатъ моята жена и сестри да се облѣчатъ, защото е срамно да стоятъ голи въ ржцѣтъ на чужди мъже.

— Нищо, тѣ сѣ мои войници.

— Ще направя това самъ.

— Безполезно е. Виждате, силата е въ моитѣ ржцѣ.

— Какво искате отъ насъ, господине? — попита и даскалъ Горанъ.

— Давамъ ви петъ минути срокъ да ме послѣдвате, — каза капитанъ Ионакъ, слѣдъ като извади часовникъ отъ джеба на панталона си.

— Самъ? — попита даскалъ Горанъ.

— Цѣлото сѣмѣйство, — отговори Ионакъ.

— И това болю дѣте? — попита свилата се на кълбо до главата на Смиленца Гина Домогръдина.

— Петъ минути! Говорете се, иначе насилие ще употребя, — каза Ионакъ и самодоволно измѣри всички съ кръвинишкия си погледъ и дръзна шпоритѣ си.

Въ отговоръ на това негово изявление Кремена бързо извади ржцѣтъ си, дръзна се слѣдъ това малко напредъ

и двамата войници паднаха на земята. Тя гордо се изправи прѣдъ капитанъ Ионакъ и съ тънакъ и ясенъ гласъ му рече:

— Видите ли, господине, насилието, което ще употребите, се троши като стъкло въ женскитѣ ржцѣ. Безъ насилие, съ добромъ по ще сполучите.

Ионакъ приблѣднѣ и дигна камшика си да я удари.

— Удряйте! — каза Кремена и постави ржцѣтъ си задъ гърба.

— Удряйте! — повтори тя съ спокоентъ, но твърдъ гласъ и доближи още крачка до него. Като не послѣдства ударъ, тя за трети пътъ му каза: — Удряйте! Защо стоите? На основание кои царски закони ще посегнете върху една жена, мъжътъ на която е падналъ съ пушка въ ржца, съ честъ на челото и съзнание въ душата за свободата и независимостта на своитѣ поробени брати и своята родина? Удряйте! Защо чакате? Азъ съмъ българка и сѣ скръстени ржцѣ чакамъ ромжиския офицеръ да ме бие съ камшикъ. Защо?

— Стига си ревал, варварко, — подвикна ѝ Радулеску и я дръзна за ржцѣтъ.

(Слѣдза).

ХРОНИКА

Ромжнското управление в Балчишко. На 21 февруари в с. Теке шефът на ромжнските джандарми заваря в ромжнската община една жена и почва да я бие, като я обвинява, че е хвърляла камъни при изгонване първия път ромжнската полиция. В това време идва английският подофицер от местния гарнизон, който, като заваря жената легнала на земята от бой, възмущана се, гравва една лопата и налага хубаво шефа. Ромжнската власт настоява ромжнски учители по селата, като иска тѣ да прѣдават по 2 часа на ден ромжнски, а 2 часа да останат за български. Такива учители има дошли в с. с.: Чаталар, Гаргалък, Ели-бей, Алакисе, Теке, тѣто има и български учители.

Граничери още нѣма, но в Текенската община има 30 души джандарми, а в пограничните села има по 2—3 души горски джандарми, които изпълняват полицейска служба.

Дѣлата на „културната“ ромжнска полиция. На 6 или 7 т. м. двама ромжнски жандарми залавят жителя на селото Шахинджи, Добришко, Димитър Желъзовъ, българинъ, земеделецъ на 62 години, слѣдъ тежкъ побой една отъ тѣхъ му прѣрѣзва гръбнака съ единъ ножъ съ намерение да го заколи. Кланниятъ се намира на лѣчение за сега в варненската държавна болница, но по причина на голѣмата рана — около 3 с. м. широкъ и 6—7 с. м. дълъгъ — не може да говори ясно за да даде подробни обяснения. Положението му е много тежко. Фонографията му е запазена.

Защо бѣгатъ добруджанци. Бѣгството на българитѣ отъ Добруджа продължава. Една характеристика за ромжнската управа в тая областъ, управа, която прокужда нещастното население, ни дава слѣдното писмо отъ Балбунаръ, писано на 3 мартъ: „И мене ромжнската администрация в селото ни принуди да го напусна. На 26 февруари, часътъ на 8 и половинна сутринта ромжнската администрация, начело съ шефа, 7 стражари, кмета турчинъ и единъ деликтивъ нападнаха къщата ми съ цѣлъ да ме заловятъ и арестуватъ, обаче, азъ въ тоя моментъ бѣхъ вънъ отъ дома си. Съобщиха ми добри мои хора, че къщата ми е блокирана, за да не се връщамъ. Извършихъ съ обискъ въ къщата ми, като търсили даже и въ сандѣцитѣ. Слѣдъ това тамъ поставили стража и започнали обиски въ съседните къщи, пѣвници и пр. Обискитѣ сѣ траяли цѣли 9 часа. Това ме принуди да избѣгамъ“.

Тѣл се защитава живота и имота на хората въ културното ромжнско кралство, подъ защитата на което просѣдена Европа се готви да даде около 6 милиона чужди елементи. И послѣ, разбира се, ще се чудятъ, че изтокъ не се успокоява.

Помощи за бѣжанцитѣ отъ Добруджа. Комисията по събиране помощи за избѣгали добруджанци отъ ромжнското иго само за нѣколко часа е събрала повече отъ 10,000 лева. Събирането на помощитѣ продължава.

Въ подкрѣпа на в. „Добруджа“. Г-нъ Гаю Цоневъ отъ гр. Русе е откупилъ 200 екземпляра отъ бр. 215 на в. „Добруджа“, г. Георги Сукиаровъ — 200 екз. отъ бр. 216 и г. Коста Кантарджиевъ — 200 екз. отъ бр. 217 за раздаване безплатно на бѣжанцитѣ. Редакцията имъ изказва своята благодарностъ за моралната и материална помощъ, която тѣ указватъ на добруджанската кауза.

Благодарностъ. Администрацията на вѣстника благодарни на фелдфебеля С. А. Василевъ отъ 31 п. Варн. полкъ за събранитѣ отъ него 13 годтишни абонаменти за в. „Добруджа“ между своитѣ бойни другари офицери и войници добруджанци.

Ромжнските джандарми при с. Кованджиларъ. Тутраканско, обиратъ всички лѣтници и слѣдъ това ги арестуватъ или освобождаватъ по желание. Има мнозина, на които сѣ взети по 2,000 и 3,000 лева.

Населението отъ Силистренско и Тутраканско се страхува да се оплаква на английскитѣ команданства, защото ромжнскитѣ джандарми за всѣко оплакване биятъ и арестуватъ. Така и с. Денизлеръ, Тутраканско, една жена е била бита до смъртъ, защото е искала да се оплаква противъ своеволията на шефа на джандармитѣ.

Изъ Добруджанскитѣ дружества. На 18 мартъ 1919 г. въ гр. Разградъ Добруджанското дружество е произвело изборъ за ново настоятелство. Избрани сѣ: прѣдседателъ Петъръ Ивановъ, подпрѣдседателъ Киро Петровъ, секретаръ-каснеръ Ат. Камбуровъ и членове: Никола Тумбевъ, Георги Ивановъ и Тодоръ Колевъ.

За чл. вносъ сѣ опредѣлили 5 лв. мѣсечно. Пожелаване успѣхъ и ползотворна дѣйностъ на новото настоятелство.

Тиню Тиневъ, земеделецъ, отъ Балчишка околия, братъ на добръ познатата на софийскитѣ обществени кръгове г-жа Койка Тинева, е арестуванъ отъ ромжнската администрация, закаранъ въ Балчикъ и отъ тамъ за Добричъ. Ареститѣ на първенцитѣ сѣ зачестили по списъци, приготвени отъ Добришката префектура.

Ромжнитѣ съставляватъ наборни списъци въ Добруджа. Пипатъ ни отъ Русе: „Въ Силистра ромжнската администрация е започнала записването на новобранцитѣ отъ набора 1917 год.“

Прѣбитъ български поданикъ. Жителъ на гр. Тулча Георги Злаговъ 57-годишенъ разказва слѣдното: синъ му Василъ Г. Грозевъ 21 г., който билъ въ военното училище въ София, служилъ въ 8 кон. полкъ, на 20 ноември 1918 г. боленъ се завръща въ Тулча на поправка. Стоялъ на легло единъ мѣсецъ. Слѣдъ това искатъ отъ ромжнската сигуранца билетъ за идване въ България. Тѣ отлагали даването на билетъ. Най-послѣ, на 3 февруари т. г. му издали такъвъ. Вечерта е билъ арестуванъ, задържанъ 6 дена, изтезаванъ и битъ много злѣ. Даленъ билъ въ сѣдъ, сяко и баща му, подъ прѣлогъ, че го е укривалъ, тѣ като синътъ е български поданикъ. Бащата заплатилъ 2000 лева на адвоката и е билъ оправданъ. Прокурорътъ, обаче, претендиралъ, вслѣдствие на което е билъ осъденъ на една година затворъ, сяко и бащата. Платилъ е за второто дѣло още 1500 лева на адвоката. Слѣдъ това е избѣгалъ съ каруца въ Варна.

Подъ влиянието на нанесени побой, момчето се намира и до сега въ делиръ и е постъпило на лѣчение въ държ. болница въ гр. Варна, кждѣто и до днесъ се намира.

Арести. Въ Силистра всѣки денъ довеждали по 10—15 души вързани селяни, които разкарвали по участъцитѣ и ги биели. Отъ тѣхъ нѣкой сѣ откарватъ въ Галацъ за да ги сѣдятъ.

ПОСЛѢДНИ НОВИНИ.

(Съобщения на Б. Т. А.)

Нови италиянски манифестации за Адриатика.

Римъ, 17 мартъ (Радиотелеграма). Съобщаватъ отъ Турино: Въ театръ „Алфиери“ стана тържествено народно събрание, за да се потвърди волята на народа за справедливитѣ граници на Италия. Говориха г. г. Банео, Белионе и др. Гласуна се резолюция, съ която се иска да се дадатъ на Италия италиянскитѣ земи отъ Бренеръ до Фиуме и Спалато.

Продоволствието на Австрия.

Римъ, 17 мартъ. Съобщаватъ отъ Виена: Слѣдъ привършването на прѣговоритѣ съ съглашенската комисия, продоволствието на Австрия ще става прѣдъ Триестъ. За изплащането на продуктитѣ съглашенството дава на Австрия единъ кредитъ отъ 30 милиона долара.

Около мирната конференция.

Римъ, 17 мартъ. Съобщаватъ отъ Парижъ: Прѣдседателътъ Уилсонъ има свѣщание съ италиянския министъръ прѣдседателъ г. Орландо.

Противно на тенденциознитѣ съобщения отъ югославянски източникъ, Черна-Гора била недоволна отъ сръбското владичество. Голѣма частъ отъ населението било вѣрно на династията Петровичъ.

Г. Уилсонъ е заявилъ, че създаването на народитѣ ще съставлява нераздѣлна частъ отъ договора за мира.

Авторътъ на покушението срѣщу г. Клемансо е подалъ молба за ревиизиране на дѣлото.

Б. Р. Агенитарътъ противъ Клемансо е осъденъ на смъртъ.

Прѣдаването на германската търговска флота.

Римъ, 17 мартъ. Съобщаватъ отъ Лондонъ: Германскитѣ търговски параходи ще се прѣдадатъ въ разни пристанища. Тѣзи, които се намиратъ въ неутралнитѣ пристанища ще се прѣдаватъ тамъ, гдѣто сѣ. Официални формалности при прѣдаването не ще има. Параходитѣ, годни за прѣвозъ, ще иматъ изключително съюзнически екипажъ.

Положението въ Хърватско.

Римъ, 17 мартъ. Съобщаватъ отъ Триестъ: Положението въ цѣло Хърватско е извънредно тежко. Вскрѣсено ставатъ сбивания. Хърватитѣ обвиняватъ сръбското правителство, че желае да си присвои богатството на Хърватско безъ да даде компенсация.

Продоволствието на Германия.

Римъ, 17 мартъ. Съобщаватъ отъ Берлинъ: Прѣгоноритѣ на комиситѣ за продоволствието, плаването и финансовитѣ въпроси, които бѣха прѣкъснати въ Спа и продължиха въ Брюкселъ, снощи бидоха привършени. Подписа се нова конвенция. Прѣдседателътъ на германската делегация, г. Браунъ, прие условията за прѣдаването на германската флота. Съюзницитѣ се задължаватъ да доставятъ състѣсни припаси, като даватъ 300 хиляди тона зърнени храни мѣсечно и 70,000 тона мазини. Прѣдвиджа се германцитѣ да внесатъ една значителна сума.

Окупацията на Албания.

Парижъ, 13 мартъ (Италиянска Телеграфна Агенция). Споредъ парижкия кореспондентъ на „Джорнале д'Италия“, въ нѣкои кръгове на конференцията се изтъква възможността да се даде мандатъ на Съединенитѣ Шати да окупиратъ албанската територия, заета сега отъ гърци, черногорци и сръби. Касае се да се даде удовлетворение на молбата на албанската делегация, която поискала да се повѣри окупацията и администрацията на тѣзи земи на Съе-

диненитѣ Шати за една или два години, за да можело населението при единъ евентуаленъ плебисцитъ да изкаже свободно волята си и да се самоопредѣли.

Италиянски обществени дѣятели въ Далмация.

Римъ, 16 мартъ. Въ срѣла много италиянски депутати, сенатори и журналисти, както и чужди журналисти се заминаватъ отъ Анкона, за да посѣтятъ Далмация.

Харватски протестъ до конференцията.

Римъ, 16 мартъ. (Италиянска Телеграфна Агенция). „Танъ“ казва, че хърватскитѣ партиенъ водителъ Радичъ изпратилъ до конференцията протеста на загребското народно събрание противъ новия режимъ, който се установявалъ въ Хърватско.

Положението въ Черна-Гора.

Римъ, 16 мартъ. Съобщаватъ отъ Парижъ: Положението въ Черна-Гора прѣдизвика загриженостъ. Опасяватъ се отъ противосръбски безредици въ Цетина и Никшичъ. Селото Миравъ се разбунтувало противъ дошлиитѣ да извършватъ реквизиция жандарми.

Революционни движения въ Югославия.

Римъ, 16 мартъ. На 5 мартъ въ Хърватско, Славония и Босна сѣ станали много революционни движения. Между населението и войската въ Самборъ, Беловаръ, Азиекъ Загребъ и Вараджинъ избухнали остри конфликти и въ знакъ на протестъ била обявена обща стачка. Въоръжени граждани сѣ стрѣляли срѣщу войската. Сръбскитѣ военни власти още не сѣ успѣли да станатъ господари на положението. Движението избухнало слѣдъ официалното обнародване на проекта за аграрната реформа и свикването на учредителното събрание.

Кардиналъ Аметъ въ Парижъ.

Римъ, 16 мартъ. (Италиянска Телеграфна Агенция). Тукъ пристигна парижкитѣ архиепископъ кардиналъ Аметъ. Вѣстницитѣ вѣрватъ, че посѣщението му е въ свѣръзка съ въпроса за Иерусалимъ.

Свѣщания на Орландо съ Уилсонъ и Лойдъ Джорджъ.

Римъ, 16 мартъ. (Италиянска Телеграфна Агенция). Съобщаватъ отъ Парижъ: Снощи прѣдседателътъ Уилсонъ посѣти г. Орландо и се свѣщава съ него въ продължение на единъ часъ и половина. Освѣтъ това г. Орландо има два свѣщания съ Лойдъ Джорджъ.

Библиотека „Добруджа“.

издания на народоспомагателния фондъ „ДОБРУДЖА“.

Излѣзли сѣ до сега слѣднитѣ книги
отъ библиотеката „ДОБРУДЖА“:

- № 1. Историческия прѣва на България върху Добруджа отъ М. Г. Марковъ. л. 2.—
- № 2. Добруджа и нашето изграждане (културно-исторически издирвания) отъ Ст. Чилингировъ л. 5.—
- № 3. Кюстенджанското пристанище отъ Д-ръ Пенаконъ л. 1.50
- № 4. М-мартъ отъ Центр. Добр. Съветъ л. 1.50
- № 5. Ромжнскитѣ жестоки напади стѣлѣнитѣ добруджанци въ Молдова, подъ уредбата на Драгомиръ Павловъ и Д. В. Кацевъ л. 2.20
- № 6. Стари и нови паметници въ Добруджа (художествено-етнографиченъ етюжъ) отъ Ив. Енчевъ—Видю . . . л. 12.—
- № 7. Стефанъ Караджа (ж. в. описни бѣлѣжки) отъ Ст. Чилингировъ л. 2.—

Други издания на фонда:

Портретъ-Картина на С. Караджа Цѣна л. 2.50

Картина Св. Св. Кирилъ и Методий по оригинала на художника Ив. Енчевъ—Видю Цѣна л. 6.—

ПОРЪЧКИ за книгитѣ отъ библиотеката и другитѣ ѝ издания се отправятъ до управлението на Народоспомагателния фондъ „Добруджа“, ул. „В. Левски“ № 16 — София, или до дружество „Книжнина“ у „Вис. Левски“ София, телеф. 1609

Въ България при всички книжарници.